

**Verminderen van Defensieve Reacties op een Overredende Boodschap Onder Online
Gokkers met Behulp van Geïnduceerde Oogbewegingen**

Pinar Toptas

Studentnummer: s3960013

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Begeleider: prof. dr. Arie Dijkstra

Tweede beoordelaar: prof. dr. Nico van Yperen

In samenwerking met: J. A. R. Beverdam, N. Doornbusch, F. Meijer, L. Veldhuis, M.

Wildeboer.

1 februari 2022

Een scriptie is een proeve van bekwaamheid voor studenten. De goedkeuring van de scriptie is het bewijs dat de student over voldoende onderzoeks- en rapportagevaardigheden beschikt om af te studeren, maar biedt geen garantie voor de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten van het onderzoek als zodanig, en de scriptie is daarom niet per se geschikt als academische bron om naar te verwijzen. Als u meer wilt weten over het in deze scriptie besproken onderzoek en de daarop gebaseerde publicaties waarnaar u zou kunnen verwijzen, neem dan contact op met de genoemde begeleider.

Reducing Defensive Responses to a Persuasive Message Among Online Gamblers Using Induced Eye Movements

Ever since the legalization of online gambling, it has been important to inquire persuasive messages about its negative consequences. Persuasive messages may lead to defensiveness in the working memory of the receivers. Individual differences in Cognitive self-affirmation inclination (CSAI) are expected to predict such responses. Inducing eye movements while listening to a persuasive message will tax the working memory. This leaves less capacity for developing self-regulatory processes such as defensive reactions, and the effectiveness of the persuasive message will increase. Participants ($N = 39$) were randomly assigned into two groups: eye movements were induced in 24 participants while listening to the persuasive message and the remaining 15 participants were solely listening to persuasive message. CSAI was measured in the pre-test to predict participants' defensiveness. In the low CSAI group, a significant reduction in the dependent variable negative self-evaluative emotions was observed. No significant effect was observed for participants in the high CSAI group. No significant effects were observed for the dependent variable post-intention. The experiment is not in accordance with previous studies on the subject. A crucial difference with previous studies is the small sample size that was used. This means that the results should be interpreted with caution. Research into persuasive messages related to online gambling is not well developed. The data from the current experiment is a starting point, but further research is needed to base interventions on it.

keywords. Induced eye movements; working memory; persuasion; Cognitive self-affirmation inclination

Samenvatting

Sinds de legalisering van online gokken is het van belang om onderzoek te verrichten naar overredende boodschappen over de negatieve gevolgen hiervan. Overredende boodschappen kunnen leiden tot defensieve reacties in het werkgeheugen van de ontvanger. Er wordt verwacht dat individuele verschillen in Cognitieve Zelf-Affirmatie Inclinatie (CSAI) zulke reacties kunnen voorspellen. Het induceren van oogbewegingen tijdens het beluisteren van een overredende boodschap zal het werkgeheugen belasten. Hierdoor blijft er minder capaciteit over om zelfregulatie processen zoals defensieve reacties te ontwikkelen en wordt de effectiviteit van de overredende boodschap verhoogd. Participanten ($N = 39$) zijn willekeurig ingedeeld in twee groepen: bij 24 participanten werden tijdens het beluisteren van de overredende boodschap oogbewegingen geïnduceerd en de overige 15 participanten beluisterden alleen de overredende boodschap. CSAI is in de voormeting gemeten om defensieve reacties te voorspellen. In de lage CSAI-groep is er is een significante verlaging voor de afhankelijke variabele negatieve zelf-evaluatieve emoties gevonden. Er is geen significant effect voor participanten in de hoge CSAI-groep gevonden. Voor de afhankelijke variabele *post*-intentie zijn er geen significante effecten gevonden. Het huidige onderzoek is niet in lijn met eerdere studies over het onderwerp. Een cruciaal verschil met eerdere studies is de kleine steekproefgrootte die gebruikt is. Hierdoor moeten de resultaten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. Onderzoek naar overredende boodschappen met betrekking tot online gokken is niet ver ontwikkeld. De data uit het huidige onderzoek is een start punt, maar er is verder onderzoek nodig om er interventies op te baseren.

Trefwoorden. Geïnduceerde oogbewegingen; werkgeheugen; overreding; Cognitieve Zelf-Affirmatie Inclinatie

Verminderen van Defensieve Reacties op Overredende Boodschappen Onder Online Gokkers met Behulp van Geïnduceerde Oogbewegingen

Kortgeleden is er een nieuwe legale markt geopend in de wereld van gokken. Online gokken is sinds 1 oktober 2021 legaal in Nederland (rijksoverheid, z.d.). Dit resulteert in een nieuwe groep van mensen die voor het eerst zal ervaren hoe het is om online te gokken. Echter zal deze groep ook bestaan uit mensen die voorheen al (illegaal) online gokten. Uit de studie van Griffiths en Barnes (2007) blijkt dat online gokkers meer kans hebben om problematische gokkers te worden, dan niet-online gokkers. Het is daarom van belang om vroegtijdig onderzoek te doen naar interventies, zodat de groep van problematische gokkers niet toeneemt. Daarom is onderzoek naar overredende boodschappen eveneens belangwekkend. Hierin wordt er een poging gedaan om mensen te overreden in het stoppen of gecontroleerd te gaan online gokken. Door gebruik te maken van een negatieve verwoording in de boodschap, worden de negatieve gevolgen van het online gokgedrag opgesomd. Tenslotte wordt er aan het einde van de overredende boodschap een aantal zelf controle gedragingen voorgesteld. Volgens Currie en collega's (2020) voorkomen deze zelfcontrole gedragingen de schade die gokken kan veroorzaken. De meest voorkomende zelfcontrole gedraging is een budget vaststellen voor het gokken.

Het *Reflective-Impulsive Model* (RIM) van Strack en Deutsch (2012) is een belangrijk model om online gokgedrag te begrijpen. Twee mentale systemen zijn hierin cruciaal: het impulsieve en het reflectieve systeem. De twee mentale systemen bepalen hoe input tot bepaald gedrag leidt (Strack & Deutsch, 2012). Het impulsieve systeem is een associatief systeem, dat continu, inflexibel en zonder inspanning te werk gaat (Krishna & Strack, 2017). Online gokken kan bijvoorbeeld zonder inspanning geassocieerd worden met winst. Volgens Krishna en Strack (2017) is het reflectieve systeem meer rationeel en kost het dus inspanning. Het kan een waarheidswaarde toekennen aan de net genoemde associatie. Wanneer de

associatie tussen online gokken en winst wordt geactiveerd, kan het reflectieve systeem tot de conclusie komen dat online gokken niet altijd tot winst leidt. Volgens het onderzoek van Strack en Deutch (2004) kunnen toekomstige representaties in het reflectieve systeem flexibel gegenereerd en gewijzigd worden. Hierdoor is het mogelijk om onmiddellijke beloningen te kunnen weerstaan en kan men zich inspannen voor toekomstige resultaten. Met behulp van de overredende boodschap kunnen de representaties dus zo gegenereerd of gewijzigd worden, dat men gecontroleerd zal online gokken en zich dus aan hun zelfcontrole gedraging kan houden. Door bijvoorbeeld een budget vast te stellen als zelfcontrole gedraging, zullen individuen niet meer geld uitgeven dan het budget aan online gokken en raken ze niet in financiële problemen in de toekomst. Hoewel de overredende boodschap het reflectieve systeem dus kan ondersteunen, blijkt dat niet iedereen hier evenveel baat bij heeft. Het horen van een overredende boodschap kan namelijk resulteren in defensieve reacties (Van't Riet et al., 2013). Dit heeft weer invloed op het effect van overreding. Mensen verschillen in hoeverre ze defensieve reacties ontwikkelen.

De invloed van het werkgeheugen en zelfregulatie bij overreding

Defensieve reacties vinden plaats in het werkgeheugen. Hier wordt informatie tijdelijk opgeslagen en gemanipuleerd (Baddeley, 2012; Baddeley, 1996). Dijkstra en Elbert (2019) onderscheiden twee fases die geassocieerd worden met overreding in het werkgeheugen. Er wordt verondersteld dat in fase één, de overredende boodschap binnenkomt en gelinkt wordt aan het langetermijngeheugen. Wanneer de boodschap persoonlijk relevant is, kan het een mentale afbeelding produceren. Vervolgens kan de mentale afbeelding die gevormd is, zorgen voor een gevoel van dreiging. Wanneer dit gevoel van dreiging de drempelwaarde overstijgt, wordt het naar beneden gereguleerd in de tweede fase. Het zijn de defensieve reacties die voor het beneden reguleren van het gevoel van dreiging zorgen (Dijkstra & Elbert, 2021). Deze defensieve reacties kunnen worden gezien als een conceptualisatie van zelfregulatie-acties

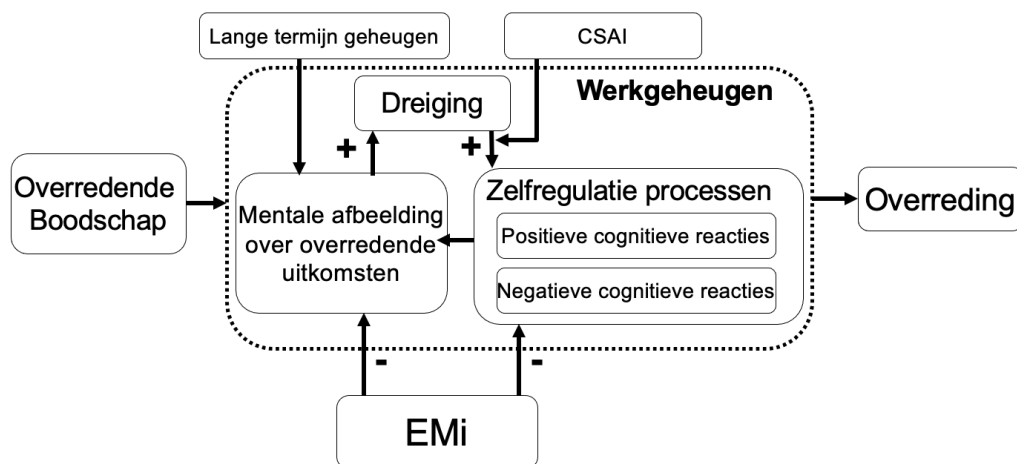
(Dijkstra & Elbert, 2019; Baumeister & Vonasch, 2015). Door dat het gevoel van dreiging naar beneden wordt gereguleerd, verliest de overredende boodschap zijn effectiviteit (Dijkstra & Elbert, 2019). Beide fases gebruiken capaciteit in het werkgeheugen. Dit betekent dat wanneer er onvoldoende ruimte in het werkgeheugen is, de processen niet volledig uitgevoerd kunnen worden (Dijkstra & Elbert, 2019). De onvoltooide processen hebben invloed op het effect van overreding. Het is daarom interessant om onderzoek te doen naar de effecten van overreding, als het werkgeheugen belast wordt door andere taken. Een manier om het werkgeheugen te belasten is met behulp van geïnduceerde oogbewegingen (Dijkstra & Elbert, 2019).

De invloed van geïnduceerde oogbewegingen op overreding

Het gebruik van geïnduceerde oogbewegingen (EMi) is oorspronkelijk bestudeerd bij het behandelen van posttraumatische stress stoornis (PTST). De behandeling *Eye Movement Desensitization and Reprocessing* (EMDR) komt oorspronkelijk van Shapiro (1999). Hierin staat de behandeling van trauma's uit het verleden centraal. In het huidige experiment gaat het echter niet om trauma's uit het verleden, maar om mentale representaties uit de toekomst. Engelhard en collega's (2010) noemen dit *flashforwards*. Een voorbeeld is een mentale afbeelding waarin iemand in de toekomst stopt met online gokken. Uit het onderzoek blijkt dat ook bij deze *flashforwards*, EMi de levendigheid van de mentale afbeelding verminderd (Engelhard et al., 2010; Gunter & Bodner, 2008).

EMi verminderd de levendigheid door het werkgeheugen te belasten en dit heeft verscheidene effecten op overreding. In figuur 1 wordt er in hoofdlijnen weergegeven hoe overreding in het werkgeheugen werkt met de invloed van EMi (Dijkstra & Elbert, 2019). EMi kan ten eerste indirect invloed hebben op de zelfregulatieprocessen (Dijkstra & Elbert, 2021). EMi kan ervoor zorgen dat de ontwikkeling van de mentale afbeelding verstoord wordt, omdat er te weinig ruimte is in het werkgeheugen. Dit kan vervolgens twee

consequenties hebben: er is geen overtuigende kracht meer over of de kracht die over is, is te laag om de drempel te halen die de regulatieprocessen in gang zet. EMI kan ook op een directe manier invloed uitoefenen op de zelfregulatieprocessen (Dijkstra & Elbert, 2021). Mensen kunnen positieve, negatieve of neutrale cognitieve reacties hebben en deze kunnen gezien worden als zelfregulatie. (Petty & Cacioppo, 1986; Dijkstra & Elbert, 2019). Wanneer het defensieve zelfregulatie proces (negatieve cognitieve reacties) dominant is, zorgt dit voor een verlaging van overredende kracht. EMI verstoort dit proces, waardoor er een grotere kans is op overreding. Het tegenovergestelde geldt voor wanneer het ondersteunende zelfregulatie proces (positieve cognitieve reacties) dominant is. De overredende kracht van de overredende boodschap wordt verhoogd, terwijl EMI dit weer verlaagd (Dijkstra & Elbert, 2019). Of de defensieve of de ondersteunende regulatie processen worden geactiveerd hangt af van individuele verschillen.

Figuur 1. Gebaseerd op het werkgeheugen met betrekking tot overreding en EMI

De invloed van individuele verschillen op overreding

Cognitieve Zelf-Affirmatie Inclinatie (CSAI) is een individueel verschil en is geassocieerd met cognitieve reacties (Pietersma & Dijkstra, 2012; Dijkstra & Elbert, 2019). Mensen hebben behoefte aan een globale positieve zelfevaluatie over zichzelf. Wanneer men bedreigd wordt met bijvoorbeeld een overredende boodschap, voelt men psychologische ongemak en wil deze dan ook verminderen. Een manier om deze psychologische ongemak te

verminderen is met behulp van zelf affirmatie (Steele, 1998; McQueen & Klein, 2006).

Mensen die hoog scoren op CSAI hebben een open houding tegenover de dreigende boodschap. Hierdoor ontwikkelen ze geen defensieve reacties. Door de open houding worden ze bewust van het feit dat ze ongezond gedrag uitvoeren. Dit leidt tot negatieve zelf-evaluatieve emoties en een verhoging van intentie. Bij mensen die laag scoren op CSAI worden wel de defensieve reacties geactiveerd en de intentie wordt verminderd. Mensen met een lage CSAI gaan anders om met de dreiging dan mensen met een hoge CSAI (Dijkstra & Elbert, 2019). Door bijvoorbeeld de overredende boodschap te vermijden, bagatelliseren of te minimaliseren. Op deze manier kunnen ze doorgaan met hun ongezonde gedrag, zonder dat hun positieve zelfevaluaties in gevaar lopen (Van Koningsbruggen et al., 2016). EMI zal bij mensen met een hoge CSAI de ondersteunde processen verstoren en hierdoor wordt de kans op overreding verlaagd. Het tegenovergestelde geldt voor mensen met een lage CSAI. EMI zal hier de defensieve processen verstoren en de kans op overreding wordt verhoogd.

Huidige studie

Het doel van de huidige studie is om de effecten van EMI op overreding te bestuderen gemodereerd voor CSAI. Er is een online experiment uitgevoerd, waarin participanten een overredende boodschap met een negatieve verwoording te horen hebben gekregen over het online gokken. Vervolgens zijn de participanten gerandomiseerd in twee groepen. Eén groep heeft tijdens het beluisteren van de overredende boodschap ook oogbewegingen geïnduceerd gekregen. De afhankelijke variabelen zijn: negatieve zelf-evaluatieve emoties en de intentie om het online gokken te verminderen. Tenslotte wordt er een moderatie-effect verwacht van CSAI.

H1: Bij participanten in de EMI conditie wordt er een verhoging van intentie en negatieve zelf-evaluatieve emoties verwacht in vergelijking met de niet EMI conditie, wanneer de CSAI laag is.

H2: Bij participanten in de EMI conditie wordt er een verlaging van intentie en negatieve zelf-evaluatieve emoties verwacht in vergelijking met de niet EMI conditie, wanneer de CSAI hoog is.

Methode

Rekrutering

Online gokkers zijn geworven in Nederland via social media, waaronder Facebook en Instagram (zie Bijlage A). De Facebookpagina's waren groepen zoals publieke prikborden, verkooppagina's, interesse groepen, pagina's gemaakt voor het zoeken van participanten voor onlinestudies en andere netwerkgroepen. In totaal zijn er ongeveer zestig pagina's benaderd. Daarnaast zijn er kaartjes met een link naar het experiment verspreid bij verschillende kroegen, restaurants, winkels en casino's in Groningen. De participanten maakten met deelname kans op één van de vijf prijzen van vijftig euro. Er is voor de combinatie van online en fysiek werven gekozen om een heterogene steekproef te verkrijgen met variaties in geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Het werven heeft plaatsgevonden in een periode van twee weken, wat ongeveer zes weken na de legalisatie van online gokken in Nederland was.

Design

De participanten zijn willekeurig toegewezen aan één van de twee condities: wel of geen EMI waarbij allen van hen hebben geluisterd naar een overredende boodschap. De volgende afhankelijke variabelen zijn gemeten: negatieve zelf-evaluatieve emoties en intentie. De G*power is berekend om het beoogde participant aantal te berekenen. De benodigde G*power om een medium effect grootte van $d = 0.5$ te detecteren was $\beta = 0.80$. Dit komt ongeveer neer op 102 participanten. De G*power van het huidige onderzoek is $\beta = 0.28$. Het onderzoek is goedgekeurd door de Ethische Commissie Psychologie van de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (PSY-2122-S-0061).

Procedure

Het experiment werd uitgevoerd in Qualtrics, een online survey systeem. De participanten zijn hier terechtgekomen door middel van een link of een QR-code. Voor de start van het experiment kregen de participanten het *informed consent* te zien (zie Bijlage B). Hierin is het doel van het onderzoek toegelicht en hebben de participanten praktische informatie over het onderzoek en de verwerking van de gegevens gekregen. Er is aanbevolen om het experiment in te vullen op een apparaat met een groot scherm (PC, laptop of tablet). Daarnaast is vermeld dat de participant kans maakt op een van de vijf prijzen van vijftig euro als men ook deelneemt aan de nameting die twee weken later uitgevoerd zou worden. Participanten konden akkoord gaan met de voorwaarden door *ja* aan te klikken. Na akkoord van de participant is de voormeting van het experiment gestart. Ten eerste hebben de participanten een aantal vragen beantwoord over demografische variabelen en over hun eigen gokgedrag. Hierna zijn de participanten geïnstrueerd over de overredende boodschap, waarna de overredende boodschap is gestart. Een deel van de participanten heeft een EMI taak ondergaan. Tenslotte hebben participanten directe *post-test* vragen ingevuld en hiermee zijn de afhankelijke variabelen gemeten. Twee weken na de eerste meting heeft er een nameting plaatsgevonden, waarin het gedrag van de participanten is gemeten. De nameting is verder niet geanalyseerd in het huidige onderzoek. De voor- en nameting zijn geen onafhankelijke metingen van elkaar. Het bewust zijn van de nameting heeft mogelijk de intentie van de participanten op de voormeting beïnvloed. Aan het einde van de nameting heeft er een debriefing plaatsgevonden.

De overredende boodschap

Door middel van de overredende boodschap (zie Bijlage C) in het onderzoek is een poging gedaan tot het beïnvloeden van online gokgedrag, zoals gok frequentie en zelfregulatie gedrag. Deze boodschap, bestaande uit 350 woorden (120 seconden), is gepresenteerd in de vorm van een negatief verwoord audio-fragment waarin de mogelijke negatieve gevolgen van

online gokken zijn opgesomd. Deze negatieve gevolgen zijn gebaseerd op bestaande literatuur en zijn: de kans op schulden, het liegen, zich schamen en depressief worden.

Verder is de participant geadviseerd om het persoonlijke gokgedrag te reguleren om zo nadelige (gezondheid) uitkomsten te voorkomen. Er zijn hierbij concrete adviezen gegeven zoals geen alcohol consumeren tijdens het gokken en een budget vaststellen voorafgaande aan het spelen. Om de geïnduceerde oogbewegingen te bewerkstelligen, is gebruik gemaakt van een auditief bericht in combinatie met een visuele stimulus. De boodschap is in het Nederlands ingesproken door een mannelijke stem die gebruik heeft gemaakt van normale intonatie en tempo, zoals een professionele nieuwslezer het zou inspreken.

EMi manipulatie

Binnen de EMi conditie zijn de participanten blootgesteld aan een bewegend, rood blokje. Het blokje van 17 millimeter heeft op een scherm van 30 centimeter breed (binnen 1.8 seconde) heen en weer bewogen. De participanten binnen de EMi conditie zijn geïnstrueerd om het blokje met de ogen te volgen gedurende het beluisteren van de overredende boodschap tot het audiofragment is gestopt. Participanten in de niet EMi conditie hebben geen rood blokje hoeven te volgen tijdens de audioboodschap. Zij hebben enkel naar de overredende tekst geluisterd.

Metingen

Voormeting

Demografische gegevens. Om de demografische gegevens van de participanten te verzamelen, werden de participanten gevraagd naar hun leeftijd, geslacht en hoogst behaalde opleidingsniveau.

Cognitieve Zelf-Affirmatie Inclinatie. CSAI is gemeten met items die betrekking hebben op de ervaren frequentie van specifieke zelf-gerelateerde positieve gedachte (Pietersma & Dijkstra, 2011). De items binnen dit onderdeel zijn als volgt geformuleerd: “Ik

merk dat ik sommige dingen heel goed heb gedaan.”; “Als ik mij slecht voel over mezelf dan denk ik aan dingen die ik wel goed doe.”; “Ik denk aan dingen die ik in het verleden goed heb gedaan.”; “Als ik iets heb gedaan waardoor ik ontevreden ben, zeg ik tegen mijzelf dat ik niet alles verkeerd doe.”; “Ik besef dat ik naast de domme dingen die ik doe, ook een aantal dingen heel goed doe.”; “Ik denk aan de dingen die ik goed voor elkaar heb.” De items zijn gescoord op een vijfpuntsschaal: *nooit (1); soms (2); regelmatig (3); vaak (4); heel vaak (5)*. De Cronbach’s alpha van de zes items is .77.

Pre-intentie. De intentie om het online gokgedrag te reguleren, is gemeten aan de hand van vragen over het toekomstige gokgedrag. Hier is een zevenpuntsschaal voor toegepast. Voorafgaand aan de blootstelling aan de overredende boodschap is gebruik gemaakt van de volgende twee items: “Ben je van plan om de komende 3 maanden **niet te vaak of te veel** in te zetten bij online gokspelen? *Zeker niet van plan (1) tot en met zeker van plan (7)*.”; “Hoe waarschijnlijk is het dat je in de komende 3 maanden **niet te vaak of te veel** zal inzetten bij online gokspelen? *Zeer onwaarschijnlijk (1) tot en met zeer waarschijnlijk (7)*.” Hierbij is er een significante correlatie gevonden tussen de items ($r = .58, p < .001$).

Problem Gambling Severity Index. De mate van problematisch gokgedrag is gemeten aan de hand van *de Problem Gambling Severity Index (PGSI)* (de Bruin & Labree, 2015). De PGSI omvat negen items ($\alpha = .83$) op een vijfpuntsschaal: *nooit (1); soms (2); regelmatig (3); vaak (4); bijna altijd (5)*. Deze vragen zijn als volgt geformuleerd: “Hoe vaak heb je meer ingezet dan goed voor je was?”; “Hoe vaak heb je meer geld moeten gokken om hetzelfde gevoel van opwinding te krijgen?”; “Hoe vaak ben je later teruggegaan om geld dat je verloren bent terug te winnen?”; “Hoe vaak heb je geld geleend of iets verkocht om te kunnen gokken?”; “Hoe vaak heb je het gevoel dat je een probleem met gokken zou kunnen hebben?”; “Hoe vaak hebben mensen gezegd of gesuggereerd dat je een gokprobleem hebt?”; “Hoe vaak heb je je schuldig gevoeld over je gokgedrag?”; “Hoe vaak heeft gokken

gezondheidsproblemen voor je veroorzaakt, inclusief stress en angst?"; "Hoe vaak heeft jouw gokken financiële problemen voor jou of je huishouden veroorzaakt?"

Uitgesloten vragen op de voormeting. Tot slot zijn er in de voormeting nog vijf vragen gemeten. Deze vragen zijn verder niet uitgewerkt, omdat het niet relevant was in het huidige onderzoek.

Nameting

Zelf-evaluatieve emoties. Verder zijn er zelf-evaluatieve emoties gemeten. Dit is gedaan door middel van de volgende vraag: "In hoeverre ben je ontevreden over jezelf als je denkt aan de mogelijke gevolgen van je gokgedrag? *Niet ontevreden (1) tot en met heel erg ontevreden (7)*".

Post-intentie. In de nameting is intentie gemeten aan de hand van de volgende twee items: "Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken niet te veel in te zetten? *Zeker niet van plan (1) tot en met heel sterk van plan (7)*"; "Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken niet te vaak in te zetten? *Zeker niet van plan (1) tot en met heel sterk van plan (7)*". Hierbij is er een significante correlatie gevonden tussen de items ($r = .57, p < .001$).

Uitgesloten vragen op de nameting. Tot slot zijn er in de nameting nog drie vragen gemeten. Deze vragen zijn verder niet uitgewerkt, omdat het niet relevant was in het huidige onderzoek.

Resultaten

Selectieprocedure

In totaal zijn 123 participanten gestart met het experiment. Voorafgaand aan de data-analyse is er een selectie gemaakt van de participanten. Zo zijn vijf dubbele IP-adressen verwijderd wegens het risico op het niet onafhankelijk invullen van de vragenlijst door de participanten. Verder hebben de onderzoekers de foutieve responsen in de dataset aangepast. Zo zijn geschreven numerieke antwoorden veranderd in getallen en zijn antwoorden zoals "1

à 2 keer per week” verandert in 1.5 keer per week. Daarnaast zijn er twee participanten die zich niet als man of vrouw identificeren eruit gefilterd. Deze groep is dusdanig klein dat hier statistisch gezien geen betrouwbare uitspraken over gedaan mogen worden. Van de overgebleven participanten zijn er 83 aangekomen bij de overredende boodschap. Hiervan zijn 40 participanten ingedeeld in de EMI conditie en 43 participanten ingedeeld in de niet EMI conditie. 41 participanten zijn minimaal 120 seconden op deze pagina gebleven en de overige 42 participanten zijn eruit uitgefilterd. Hierdoor zijn er 24 participanten overgebleven in de EMI conditie en 17 in de niet EMI conditie. Van deze participanten zijn er 39 aangekomen bij de laatste vraag. In totaal zijn er 39 participanten meegenomen in de data-analyse. Dat is 31.71% van het oorspronkelijke aantal participanten. Uiteindelijk zijn er 24 participanten overgebleven in de EMI conditie en zijn er 15 participanten overgebleven in de niet EMI conditie.

Attritie-analyse

Om te controleren of de geselecteerde participanten verschilden van de uitgevallen participanten, zijn deze 39 participanten van de uiteindelijke selectie vergeleken met de complete dataset van 123 participanten. Er is gekeken naar verschil in verhouding van geslacht, leeftijd en opleiding tussen de geselecteerde participanten en de uitgevallen participanten. Van tevoren is opleiding gedichotomiseerd naar laag/middelbaar ($N = 33$) en hoog ($N = 71$) opgeleid. Het verschil in geslacht en opleiding is berekend met de Chi-kwadraattoets. Zowel opleiding ($\chi^2(1, N = 104) = 0.06, p = .81$) als geslacht ($\chi^2(1, N = 102) = 0.16, p = .69$) zijn niet significant. Daarnaast is er met een ANOVA analyse gekeken naar verschillen binnen leeftijd ($F(1, 99) = 1.18, p = .28$), CSAI ($F(1, 86) = 0.68, p = .41$), *pre-intentie* ($F(1, 86) = 1.69, p = .20$) en PGSI ($F(1, 86) = .36, p = .55$). Ook bij deze variabelen is geen significant verschil gevonden tussen de uitgevallen en meegenomen participanten.

Participanten karakteristieken en randomisatie

Van de 39 participanten die meegenomen zijn in de analyse zijn er 33 mannelijk (84.60%) en 6 vrouwelijk (15.40%). De gemiddelde leeftijd is 28.38 jaar ($SD = 10.88$). 28.20% van de participanten is laag/middelbaar opgeleid en 71.80% hoogopgeleid. 79.5% van de participanten geeft aan voor 1 oktober al online gegokt te hebben.

De verdeling van de participanten over de EMI condities is: 24 participanten in de EMI conditie en 15 participanten in de niet EMI conditie. Voor de randomisatiecheck is er een ANOVA analyse uitgevoerd voor CSAI ($F(1, 37) = 0.20, p = .89$), leeftijd ($F(1, 37) = 0.07, p = .80$), *pre-intentie* ($F(1, 37) = 1.46, p = .24$) en PGSI ($F(1, 37) = .21, p = .65$). Daarnaast is er een Chi-kwadraattoets uitgevoerd voor opleiding ($X(6, N = 39) = 4.77, p = .57$) en geslacht ($X(6, N = 39) = 1.43, p = .23$). Geen van de analyses geven significante resultaten ($p < .05$) wat wijst op een succesvolle randomisatie. De laagste p-waarde van deze analyse was .23.

Manipulatiecheck

Binnen de onafhankelijke variabele EMI, is een manipulatiecheck uitgevoerd. Deze is uitgevoerd door te vragen of het gelukt is om naar de visuele stimulus te blijven kijken gedurende de overredende boodschap. Van de 24 participanten hebben 15 aangegeven dat het heel goed gelukt is om het bewegende blokje met hun ogen te blijven volgen. Bij de overige participanten hebben vijf aangegeven het bewegende blokje redelijk te kunnen volgen en vier hebben aangegeven dat het minder goed is gelukt om het bewegende blokje te volgen. Geen enkele participant heeft aangegeven het bewegende blokje helemaal niet te kunnen volgen. Ondanks dat er vier participanten hebben aangegeven dat ze het blokje minder goed hebben kunnen volgen, kan er wel sprake zijn van een effect. Er is hierdoor voor gekozen om alle participanten alsnog mee te nemen in de analyse. Mede ook door de eerdergenoemde criteria van 120 seconden en de kleine steekproef wat voor een lagere power zorgt.

Afhankelijke variabele negatieve zelf-evaluatieve emoties

Vorbereidende analyses

Het effect van CSAI als moderator is getest op de afhankelijke variabele negatieve zelf-evaluatieve emoties. Allereerst is er een normaliteitscheck uitgevoerd met de residuen van de afhankelijke variabele. Uit de plots blijkt dat de residuen niet optimaal normaal verdeeld zijn (zie Bijlage D, Figuur 2 t/m 4). Er wordt niet te veel gewicht gelegd op het histogram. Volgens Ernst en Albers (2017) zijn histogrammen een slechte visuele controle in een kleine steekproef, omdat de vorm in sterke mate afhangt van de arbitraire keuze van de bakbreedte. Hoewel ook de P-P plot niet optimaal verdeeld is, is er wel een patroon te zien waarin de punten grofweg een lineaire lijn volgen. Tenslotte is volgens de centrale limietstelling een steekproef van 30 participanten voldoende om de assumptie van normaliteit aan te nemen (Islam, 2018). Wegens de steekproef van 39 participanten is de analyse gestart met een ANCOVA. Om de richting van het effect te bepalen is de dataset ($N = 39$) gemodelleerd in een groep met participanten die laag scoren op CSAI en een groep die hoog scoren op CSAI. Dit is gedaan door één individuele gestandaardiseerde score (Z -scores) erbij op of af te trekken (Siero et al., 2009). PGSI is als covariaat aan het variantie model toegevoegd, omdat PGSI en negatieve zelf-evaluatieve emoties significant met elkaar correleren ($r = 0.42, p = .01$). Echter laten de plots ook zien dat de normaliteitsaanname voorzichtig aangenomen moet worden. Om de robuustheid van de effecten uit de ANCOVA-analyse te achterhalen, is ervoor gekozen om ook de Mann-Whitney U als tweede test uit te voeren. Niettemin hangen er ook nadelen aan het uitvoeren van een Mann-Whitney U test. Ten eerste wordt de moderator CSAI gedichotomiseerd. De verdeling is hierdoor arbitrair en dus niet gebaseerd op een betekenisvolle tweedeling van de CSAI-scores. De dataset ($N = 39$) is gedichotomiseerd door middel van een *medium-split cut-off point*. Hierdoor zaten er uiteindelijk 19 participanten in de lage CSAI-groep en 20 participanten in de hoge CSAI-groep. Ten tweede kan PGSI niet meegenomen worden als covariaat, omdat de Mann-

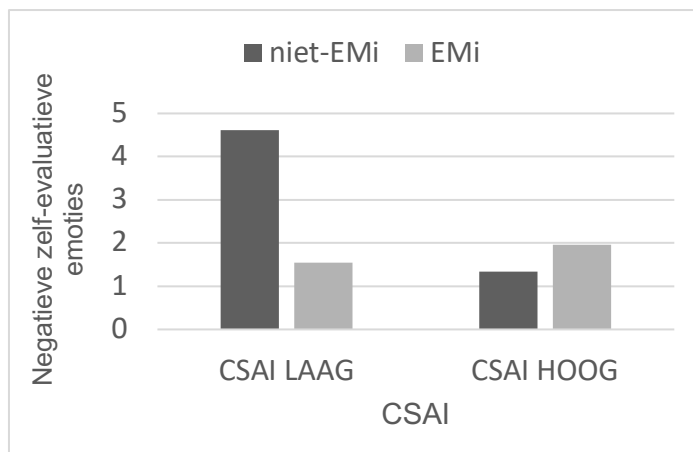
Whitney U test dit niet ondersteund. Om deze reden is er gekozen om een nieuwe variabele aan te maken met de verschillen tussen PGSI en negatieve zelf-evaluatieve emoties. Dit is mogelijk door de hoge correlatie tussen de twee variabelen. De nieuwe variabele (verschil score negatieve zelf-evaluatieve emoties) is met de Z-scores van PGSI en negatieve zelf-evaluatieve emoties gemaakt, omdat de schalen van de twee variabelen verschillen.

ANCOVA-analyse met PGSI als covariaat

Met de ANCOVA analyse is er een significant interactie effect gevonden tussen EMI en CSAI $F(1, 34) = 6.02, p = .02, \eta p2 = .15$ (zie Figuur 5). Er is een significant effect gevonden van EMI op negatieve zelf-evaluatieve emoties bij participanten die laag scoorden op CSAI ($F(1, 34) = 11.80, p = 0.002, \eta p2 = .26$). Het gemiddelde van negatieve zelf-evaluatieve emoties is lager in de EMI conditie ($M = 1.54$) in vergelijking met de niet EMI conditie ($M = 4.61$). Er is geen significant effect gevonden van EMI op negatieve zelf-evaluatieve emoties bij participanten die hoog scoorden op CSAI ($F(1, 34) = .09, p = 0.77, \eta p2 = .003$). Het gemiddelde van negatieve zelf-evaluatieve emoties is hoger in de EMI conditie ($M = 1.96$) in vergelijking met de niet EMI conditie ($M = 1.33$). Tenslotte is er gekeken naar de correlaties tussen CSAI en negatieve zelf-evaluatieve emoties binnen de EMI-condities. In de EMI conditie is de correlatie niet significant ($r = -.23, p = .29$). Echter is in de niet EMI conditie de correlatie wel significant ($r = -.58, p = 0.03$).

Figuur 5

Gemiddelden negatieve zelf-evaluatieve emoties

De Mann-Whitney U test zonder inachtneming van PGSI

De eerste Mann-Whitney U test is getoetst zonder inachtneming van PGSI. In tegenstelling tot de ANCOVA-analyse is er geen significant effect gevonden van EMI op de negatieve zelf-evaluatieve emoties bij participanten die laag scoorden op CSAI ($U = 24.50$, $z = -1.72$, $p = .095$), alhoewel een p -waarde van $.095$ wel een significantie benaderd. De negatieve zelf-evaluatieve emoties in de EMI conditie is lager in vergelijking met de niet EMI conditie (zie Tabel 2). In lijn met de ANCOVA-analyse is er geen significant effect gevonden van EMI op de negatieve zelf-evaluatieve emoties bij participanten die hoog scoorden op CSAI ($U = 35.00$, $z = -.83$, $p = .60$). Ook hier is de richting van het effect consistent met de ANCOVA-analyse, waarin participanten in de EMI conditie hoger scoorden op negatieve zelf-evaluatieve emoties in vergelijking met de niet EMI conditie (zie Tabel 2). De richting van het effect moet met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. Het is namelijk een kwalitatieve interpretatie, afkomstig van frequentietabellen.

Tabel 2
Frequentietabel negatieve zelf-evaluatieve emotie

	Geen EMI		EMI	
	Laag CSAI	Hoog CSAI	Laag CSAI	Hoog CSAI
7.00	3			
6.00	1			
5.00	1		1	1
4.00			1	
3.00			2	
2.00	2	2	1	1
1.00	2	4	5	12

De Mann-Whitney U test met de verschillcores

De tweede Mann-Whitney U test is getoetst met de verschillscore negatieve zelf-evaluatieve emoties. Er is geen significant effect gevonden van EMI op de verschillscore

negatieve zelf-evaluatieve emoties bij participanten die laag scoorden op CSAI ($U = 37.50$, $z = -0.62$, $p = .60$). Hoewel het niet significant is, is de richting van het resultaat wel in overeenstemming met de ANCOVA-analyse (zie Tabel 3). Er is ook geen significant effect gevonden van EMI op de verschilscore negatieve zelf-evaluatieve emoties bij participanten die hoog scoorden op CSAI ($U = 18.50$, $z = -1.98$, $p = 0.051$). Zowel het effect en de richting zijn in overeenstemming met de ANCOVA-analyse (zie Tabel 3).

Tabel 3

Frequentietabel verschilscore negatieve zelf-evaluatieve emoties

	Geen EMI		EMI	
	Laag CSAI	Hoog CSAI	Laag CSAI	Hoog laag
-3.22	2			
-1.49	1			
-1.23	1			
-1.21				1
-0.43			1	
-0.41	1			
-0.17		2		1
-0.15		3	4	2
0.03			1	
0.10		1	1	5
0.34				2
0.57	1		1	
0.80			1	
0.84	1			
1.03			1	
1.09	1			2
1.83				1
2.75	1			

Afhankelijke variabele *post*-intentie

Vorbereidende analyses

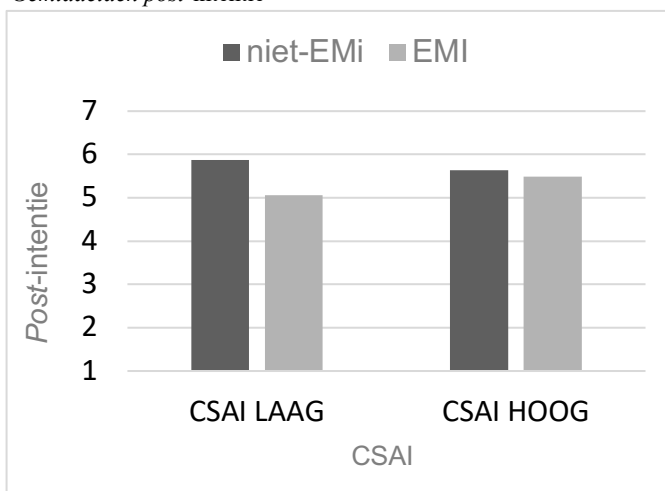
De moderator CSAI is ook getest op de afhankelijke variabele *post*-intentie. Allereerst is er een normaliteitscheck uitgevoerd met de residuen van de afhankelijke variabele. Uit de plots blijkt dat de residuen niet optimaal normaal verdeeld zijn (zie Bijlage E, Figuur 6 t/m 8).

Wederom wordt er niet te veel gewicht gelegd op het histogram. Hoewel de P-P plot niet optimaal verdeeld is, is er wel een patroon te zien waarin de punten grofweg een lineaire lijn volgen en met inachtneming van de centrale limietstelling is deze analyse ook gestart met een ANCOVA. *Pre*-intentie is als covariaat aan het model toegevoegd, omdat dit de voormeting van *post*-intentie is. Ook hier is een Mann-Whitney U test uitgevoerd om de robuustheid te achterhalen van de ANCOVA-analyse. Doordat de covariaat niet meegenomen kon worden, is ervoor gekozen om nog één Mann-Whitney U test met de verschillcores te toetsen. Hiervoor is een nieuwe variabele met de verschillcores tussen *pre*- en *post*-intentie aangemaakt.

ANCOVA-analyse met pre-intentie als covariaat

Met de ANCOVA analyse is er geen significant interactie effect gevonden van EMI en *post*-intentie ($F(1, 34) = .21, p = .65, \eta^2 = .01$) (zie Figuur 9). Er is geen significant effect gevonden van EMI op *post*-intentie bij participanten die laag scoorden op CSAI ($F(1, 34) = .67, p = .42, \eta^2 = .02$). Het gemiddelde van *post*-intentie is iets lager in de EMI conditie ($M = 5.06$) in vergelijking met de niet EMI conditie ($M = 5.88$). Er is geen significant effect gevonden van EMI op *post*-intentie bij participanten die hoog scoorden op CSAI ($F(1, 34) = .02, p = 0.89, \eta^2 = .001$). Het gemiddelde van *post*-intentie is iets lager in de EMI conditie ($M = 5.49$) in vergelijking met de niet EMI conditie ($M = 5.63$). Tenslotte is er gekeken naar de correlaties tussen CSAI en *post*-intentie binnen de EMI-condities. In de EMI conditie is de correlatie niet significant is ($r = .14, p = .52$) en in de niet EMI conditie ook niet ($r = -.03, p = .93$).

Figuur 9
Gemiddelden post-intentie

De Mann-Whitney U test zonder inachtneming van pre-intentie

De eerste Mann-Whitney U test is getoetst zonder inachtneming van *pre-intentie*. De Mann-Whitney U test is in lijn met de ANCOVA-analyse. Er is geen significant effect gevonden van EMI op *post-intentie* bij participanten die laag scoorden op CSAI ($U = 41.50, z = -.30, p = .78$). Er is weinig verschil tussen de EMI en de niet EMI conditie op *post-intentie* (zie Tabel 4). In lijn met de ANCOVA-analyse is er geen significant effect gevonden van EMI op *post-intentie* bij participanten die hoog scoorden op CSAI ($U = 28,00, z = -.78, p = .49$). Participanten in de EMI conditie scoorden enigszins hoger op *post-intentie* in vergelijking met de niet EMI conditie, maar dit verschil is erg klein (zie Tabel 4).

Tabel 4
Frequentietabel Post-intentie

	Geen EMI		EMI	
	Laag CSAI	Hoog CSAI	Laag CSAI	Hoog CSAI
7.00	4	3	5	5
6.50	1		1	
6.00	1	1		1
5.50				2
5.00		1	1	2
4.50			1	
4.00	1	1	1	1
3.50				1
3.00	1			
2.00				1
1.00	1		1	1

De Mann-Whitney U test met de verschillcores

De tweede Mann-Whitney U is getoetst met de met de verschillscore *post-intentie*. Er

is geen significant effect gevonden van EMI op de verschilscore *post*-intentie bij participanten die laag scoorden op CSAI ($U = 27.50, z = -1.47, p = .16$). Er is weinig verschil tussen de EMI- en niet EMI conditie op de verschilscore *post*-intentie (zie Tabel 5). Er is ook geen significant effect gevonden van EMI op de verschilscore *post*-intentie bij participanten die hoog scoorden op CSAI ($U = 34.50, z = -.14, p = .89$). Ook hier is er weinig verschil op de verschilscore *post*-intentie tussen beide EMI condities (zie Tabel 5).

Tabel 5
Frequentietabel verschilscore Post-intentie

	Geen EMI		EMI	
	Laag CSAI	Hoog CSAI	Laag CSAI	Hoog CSAI
-6.00			1	1
-3.50	1			
-1.50			1	
-0.50		1	1	1
0.00	3	1	4	2
0.50			1	3
1.00	1	1		1
1.50		1		1
2.00		1		1
2.50				2
3.00	1	1	1	1
3.50			1	
4.00				1
4.50	1			
5.00	1			
6.00	1			

Discussie

Het doel van dit onderzoek was om met behulp van EMI de defensieve reacties op een overredende boodschap over de negatieve gevolgen van online gokken te verminderen en op

deze manier de effectiviteit ervan te verhogen. EMI is getest op de afhankelijke variabelen negatieve zelf-evaluatieve emoties en *post*-intentie. Beide afhankelijke variabelen zijn gemodereerd voor CSAI.

Belangrijkste resultaten van het onderzoek

Voor de afhankelijke variabele negatieve zelf-evaluatieve emoties is er een interactie-effect gevonden van EMI met de ANCOVA-analyse. In hoeverre EMI invloed heeft op de negatieve zelf-evaluatieve emoties, hangt dus af van de score op CSAI. Bij participanten die laag scoren op CSAI, werd er een significante verhoging van negatieve zelf-evaluatieve emoties in de EMI conditie verwacht. Door het gevonden significante effect in de lage CSAI-groep met de ANCOVA-analyse, leek het resultaat in eerste instantie consistent met de hypothese. Echter was de richting van de gemiddeldes inconsistent, waarin er juist een verlaging van negatieve zelf-evaluatieve emoties is gevonden onder invloed van EMI. De Mann-Whitney U test met de *medium split cutoff point* en de verschil scores laten geen significante effecten zien, hoewel de eerste Mann-Whitney U test wel een significantie benadert. Dit kan mogelijk komen door de dichotome splitsing van CSAI en het niet kunnen meenemen van de covariaat in de Mann-Whitney U testen. De richtingen van de Mann-Whitney U testen komen wel overeen met de gemiddelden van de ANCOVA-analyse. Opmerkelijk is dat de tegengestelde richting werd verwacht uit de studie van Dijkstra en Elbert (2021). Het is hierdoor van belang om te kijken op wat voor manier EMI invloed heeft gehad op de participanten om dit effect te kunnen verklaren. In de niet EMI conditie is CSAI negatief gecorreleerd met negatieve zelf-evaluatieve emoties en ook uit figuur 2 wordt duidelijk dat een lage CSAI samenhangt met hoge negatieve zelf-evaluatieve emoties. Dit betekent dat de participanten in de lage CSAI-groep al tijdens het beluisteren van de overredende boodschap hoge negatieve zelf-evaluatieve emoties hadden. Vervolgens heeft EMI dit weer omlaag gebracht. Een verschil met de studie van Dijkstra en Elbert (2021) is dat

het getest is op groente en fruit consumptie en niet op online gokken. Het is mogelijk dat er een verschil zit in de mate van dreiging die de participanten tussen de studies hebben ervaren. Het blijkt namelijk dat 84.2 % van de participanten binnen de lage CSAI-groep al voor 1 oktober online gokte. Door de huidige wetgeving die online gokken legaal maakt, zijn de mogelijke dreigingen van de geschetste negatieve uitkomsten als lager ervaren. Bijvoorbeeld schulden die gemaakt worden met het legaal gokken zijn misschien sociaal gezien minder erg dan met het illegaal online gokken. Sinds de legalisering wordt online gokken ook genormaliseerd door bijvoorbeeld uitgezonden televisiereclames. Tenslotte hoeven hoge boetes en strafrechtelijke vervolgingen niet meer gevreesd te worden. De overredende boodschap heeft mogelijk hierdoor niet voor een dreiging gezorgd die boven de drempelwaarde van de participanten is gekomen. Hierdoor zijn de participanten niet defensief geworden en was er ruimte voor negatieve zelf-evaluatieve emoties. Vervolgens verstoort EMI dit proces, waardoor de negatieve zelf-evaluatieve emoties omlaag gaan in de EMI conditie.

Bij participanten die hoog scoren op CSAI, werd er een significante verlaging van negatieve zelf-evaluatieve emoties in de EMI conditie verwacht. Uit de analyse bleek er geen significant effect te zijn, dus heeft EMI geen invloed gehad op de negatieve zelf-evaluatieve emoties in de hoge CSAI-groep. Hoewel het effect niet significant was, is er toch naar de richting gekeken om een completer beeld te schetsen. Participanten in de EMI conditie scoren hoger op negatieve zelf-evaluatieve emoties in vergelijking met de niet EMI conditie. De richting is niet in lijn met de studie van Dijkstra en Elbert (2021).

Voor de afhankelijke variabele *post*-intentie is er met de ANCOVA-analyse geen interactie-effect gevonden. Verder zijn er met de ANCOVA-analyse en met de Mann-Whitney U testen geen significante effecten gevonden in beide CSAI-groepen. De correlaties binnen de EMI condities zijn ook niet significant. Wanneer er met voorzichtigheid naar de

richtingen wordt gekeken, komt er een onduidelijk patroon naar voren voor de hoge en lage CSAI-groep. Door de niet significante effecten liggen de gemiddeldes van de ANCOVA-analyse erg dicht bij elkaar en de frequenties uit de frequentietabellen zijn bijna gelijk aan elkaar. Om deze reden worden ze niet verder besproken in de discussie sectie. EMI heeft dus geen invloed gehad op de *post*-intentie van participanten in beide CSAI-groepen. De resultaten zijn niet in lijn met de studie van Dijkstra en Asten (2014), waarbij wel een significante effect werd gevonden op intentie. Het is ten eerste opmerkelijk dat participanten hoog scoren op *post*-intentie (zie figuur 3). Participanten wisten van tevoren dat er een nameting zou zijn en dit heeft mogelijk voor de hoge score in *post*-intentie gezorgd. Een mogelijke verklaring voor het niet gevonden significante effect, is dat de gebruikte maat te vaag is geformuleerd. Er is gevraagd naar de intentie van de participanten in de komende maand. Wellicht was het tijdsinterval (één maand) te lang. Verder blijft het ook vaag wat ‘niet te veel’ en ‘niet te vaak’ inzetten is. Hier is ook een normerend aspect aan verbonden, omdat niemand ‘te’ veel of ‘te’ vaak wil inzetten. Hierdoor is het makkelijker en aantrekkelijker voor de participanten om zichzelf hoog in te schatten, los van hun CSAI-score. EMI heeft de *post*-intentie mogelijk niet verlaagd omdat de dreiging niet dreigend genoeg was om de drempelwaarde te overstijgen. Het belasten van het werkgeheugen met EMI heeft hierdoor weinig invloed gehad op de zelfregulatieprocessen en dus op de mate van *post*-intentie (zie figuur 1).

Tenslotte is er een overkoepelend probleem dat de huidige effecten mogelijk kan verklaren. Dit heeft alles te maken met de kleine steekproef ($N = 39$) die gebruikt is, waardoor de G^* power van het onderzoek laag is ($\beta = 0.28$). Voor een medium effect grootte was er een power van 0.80 en zijn er ongeveer 102 participanten nodig geweest. Volgens Button en collega's (2013) is er een lagere kans op het vinden van effecten die werkelijk zijn als de power laag is en hierdoor wordt de kans op vals negatieven verhoogd. Dit betekent voor de

afhankelijke variabele *post*-intentie dat de niet significante effecten wellicht wel significant zijn. Dit geldt ook in de hoge CSAI-groep voor de afhankelijke variabele negatieve zelf-evaluatieve emoties. Tegelijkertijd kan er met behulp van de *positive predictive value* beredeneerd worden dat de effecten die gevonden zijn, geen werkelijke effecten zijn (Button et al., 2013). Het gevonden effect in de lage CSAI-groep is dus mogelijk geen werkelijk effect. Tenslotte, zelfs als er al een werkelijk effect wordt gevonden, is het waarschijnlijk dat het effect door de lage *power* een overdreven weergave is van de werkelijkheid (Button et al., 2013). Dit kan mogelijk de grote *eta squared* in de lage CSAI-groep van 0.26 verklaren. Toekomstig onderzoek met een grotere steekproef is vereist om de validiteit van de huidige resultaten te kunnen achterhalen.

Beperkingen en toekomstig onderzoek

Naast de eerdergenoemde beperkingen is er nog een aantal punten dat het waard is om te benoemen. Ten eerste was het advies om het onderzoek uit te voeren op een groot scherm, maar 69.2 % van de participanten heeft het uitgevoerd op een mobiele telefoon. Het is onduidelijk hoe dit effect heeft gehad op de resultaten. Echter in een wereld waar de mobiele telefoon steeds een grotere rol speelt in het dagelijkse leven, is het interessant om in een toekomstig onderzoek de effecten hiervan te bestuderen. Het zal voor interventies efficiënt zijn om het op een mobiele telefoon te kunnen uitvoeren, mits het geen (negatief) effect heeft op de resultaten. Ten tweede bleek uit het huidige onderzoek dat EMI geen invloed heeft gehad op de intentie van de participanten. Opmerkelijk is dat intentie van de participanten in alle vier de condities hoog was. Met interventies hoeft er dus niet gevreesd te worden voor een vermindering in intentie. Maar wat misschien nog belangrijker is dan de intentie, is het uiteindelijke gedrag van de participanten. Volgens de meta-analyse van Schwenk en Möner (2009) correleert intentie met gedrag. Intentie is echter niet de precieze maat ervan. Het is mogelijk dat EMI geen invloed heeft op de intentie, maar wel invloed heeft op gedrag. Het

blijkt dat twee weken na de blootstelling aan een audio boodschap, EMI effect heeft op het gedrag van participanten (Dijkstra & Elbert, 2019,2021). Met name hierdoor is het interessant om in een toekomstig onderzoek ook de twee weken nameting te analyseren en te vergelijken met intentie.

Het huidige onderzoek draagt bij aan de accumulatie van de al eerder gepubliceerde kennis over EMI op overreding, omdat eerdere onderzoeken geen conclusie hebben getrokken over online gokken. Ondanks dat de resultaten met name door de kleine *power* met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden, kunnen de resultaten gebruikt worden als een referentiepunt. Het gebruik van een veldonderzoek en een heterogene groep die willekeurig is ingedeeld in condities, verhoogt de betrouwbaarheid en de generaliseerbaarheid van het onderzoek. Hoewel met het huidige onderzoek het laatste woord dus nog niet is gezegd, biedt het desondanks wel een startschot voor toekomstig onderzoek.

Referenties

- Baddeley, A. D. (1996). The concept of working memory. *Models of short-term memory*, 1-27.
- Baddeley, A. (2012). Working memory: theories, models, and controversies. *Annual Review of Psychology*, 63, 1–29. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-120710-100422>
- Baumeister, R. F., & Vonasch, A. J. (2015). Uses of self-regulation to facilitate and restrain addictive behavior. *Addictive behaviors*, 44, 3-8.
- Currie, S. R., Brunelle, N., Dufour, M. et al. (2020). Use of Self-control Strategies for Managing Gambling Habits Leads to Less Harm in Regular Gamblers. *J Gambl Stud* 36, 685–698 <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s10899-019-09918-0>
- De Bruin, D., & Labree, M. (2015). Prevalentie van problematisch speelgedrag onder deelnemers aan online kansspelen. *Centrum voor Verslavingsonderzoek (CVO)*. <https://doi.org/10.17026/dans-xka-3rga>
- Button, K. S., Ioannidis, J. P., Mokrysz, C., Nosek, B. A., Flint, J., Robinson, E. S., & Munafò, M. R. (2013). Power failure: why small sample size undermines the reliability of neuroscience. *Nature reviews neuroscience*, 14(5), 365-376.
- Dijkstra, A., & van Asten, R. (2014). The eye movement desensitization and reprocessing procedure prevents defensive processing in health persuasion. *Health communication*, 29(6), 542-551.
- Dijkstra, A., & Elbert, S. (2019). Eye movement inductions influence health behaviour: the working memory account of persuasion. *Psychology & Health*, 34(11), 1378–1394. <https://doi.org/10.1080/08870446.2019.1609678>

- Dijkstra, A., & Elbert, S. P. (2021). Detecting and preventing defensive reactions toward persuasive information on fruit and vegetable consumption using induced eye movements. *Frontiers in Psychology, 11*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.578287>
- Engelhard, I. M., van, den H. M. A., Janssen, W. C., & van der B. J. (2010). Eye movements reduce vividness and emotionality of "flashforwards". *Behaviour Research and Therapy, 48*(5), 442– 7. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2010.01.003>
- Ernst, AF., & Albers CJ. (2017). Regression assumptions in clinical psychology research practice—a systematic review of common misconceptions. *PeerJ 5*:e3323 <https://doi.org/10.7717/peerj.3323>
- Griffiths, M., & Barnes, A. (2007). Internet Gambling: An Online Empirical Study Among Student Gamblers. *International Journal of Mental Health and Addiction, 6*(2), 194–204. <https://doi.org/10.1007/s11469-007-9083-7>
- Gunter, R. W., & Bodner, G. E. (2008). How eye movements affect unpleasant memories: support for a working-memory account. *Behaviour Research and Therapy, 46*(8), 913–931 <https://doi.org/10.1016/j.brat.2008.04.006>
- Islam, M. R. (2018). Sample size and its role in Central Limit Theorem (CLT). *Computational and Applied Mathematics Journal, 4*(1), 1-7.
- Krishna, A., & Strack, F. (2017). Reflection and impulse as determinants of human behavior. In *Knowledge and action* (pp. 145-167). Springer, Cham.
- MCQueen, A., & Klein, W. P. (2006). Experimental manipulations of self-affirmation: A systematic review. *Self & Identity, 5*(4), 289–354. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1080/15298860600805325>
- Petty, R. E., & Cacioppo, J. T. (1986). The elaboration likelihood model of persuasion. In *Communication and persuasion* (pp. 1-24). Springer, New York, NY.

Pietersma, S., & Dijkstra, A. (2012). Cognitive self-affirmation inclination: an individual difference in dealing with self-threats. *British Journal of Social Psychology*, 51(1), 33–51. <https://doi.org/10.1348/014466610X533768>

Rijksoverheid, (z.d.). *Bescherming deelnemers (online) kansspelen*.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kansspelen/betere-bescherming-onlinegokkers>

Shapiro, F. (1999). Eye Movement Desensitization and Reprocessing (EMDR) and the anxiety disorders: Clinical and research implications of an integrated psychotherapy treatment. *Journal of Anxiety Disorders*, 13(1–2), 35–67. [https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/S0887-6185\(98\)00038-3](https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/S0887-6185(98)00038-3).

Siero, F. W., Huisman M., & Kiers, H. A. (2009) Variantieanalyse. In: *Voortgezette regressie-en variantieanalyse* (pp. 95-137). Bohn Stafleu van Loghum, Houten.
https://doi.org/10.1007/978-90-313-7359-8_5

Strack, F., & Deutsch, R. (2004). Reflective and impulsive determinants of social behavior. *Personality and social psychology review*, 8(3), 220-247.

Strack, F., & Deutsch, R. (2012). A theory of impulse and reflection

Steele, C. M. (1988). The psychology of self-affirmation: Sustaining the integrity of the self. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in experimental social psychology* (pp. 261–302). New York: Academic Press.

Schwenk, G., & Möser, G. (2009). Intention and behavior: a Bayesian meta-analysis with focus on the Ajzen–Fishbein Model in the field of environmental behavior. *Quality & Quantity*, 43(5), 743-755.

Van Koningsbruggen, G. M., Harris, P. R., Smits, A. J., Schüz, B., Scholz, U., & Cooke, R.

(2016). Self-affirmation before exposure to health communications promotes intentions and health behavior change by increasing anticipated regret.

Communication Research, 43(8), 1027-1044.

Van't Riet, J., & Ruiter, R. A. C. (2013). Defensive reactions to health-promoting

information: an overview and implications for future research. *Health Psychology*

Review, 7(1). <https://doi.org/10.1080/17437199.2011.606782>

Bijlage A

De werving

Oproeptekst voor de participanten

Online gokkers gezocht! (Door de Rijksuniversiteit Groningen). Heb jij de afgelopen maand meerdere malen (wat) geld ingezet bij online gokken? Doe dan mee aan dit onlineonderzoek en maak kans op 1 van de 5 bedragen van **50 euro!** [LINK]

Oproeptekst voor de moderatoren

Geachte moderator, De Rijksuniversiteit Groningen doet wetenschappelijk onderzoek naar online gokken. Dit onderzoek draagt bij aan de kennis over de preventie van probleemgokken. De deelnemers krijgen online verschillende soorten vragen voorgelegd, en ze luisteren naar een korte audio-tekst over de mogelijke gevaren van online gokken. Ze maken kans op een bedrag van 50 euro. Deelname duurt minder dan 15 minuten. Zou deze onderstaande oproep voor onderzoekdeelnemers, op uw site/pagina geplaatst kunnen worden?

Online gokkers gezocht! (Door de Rijksuniversiteit Groningen). Heb jij de afgelopen maand meerdere malen (wat) geld ingezet bij online gokken? Doe dan mee aan dit onlineonderzoek en maak kans op 1 van de 5 bedragen van **50 euro!** [LINK]

Bijlage B

De vragenlijst

Gokken bach 2021

Start of Block: Default Question Block

Q55 Hallo! Fijn dat je belangstelling hebt om mee te doen aan dit onderzoek. Wat is jouw mening over online gokken? Vind je het spannend? Zie je gevaren? We vragen je straks te luisteren naar een kort geluidsfragment over mogelijke gevaren van online gokken. **DOE BIJ VOORKEUR DIT ONDERZOEK OP EEN PC, LAPTOP OF TABLET, LIEVER NIET OP EEN SMARTPHONE** (zo nodig kun je nu stoppen en van apparaat wisselen). Eerst zijn we benieuwd naar wat voor persoon je bent en wat je mening is over online gokken. Na een korte uitleg start een video met een geluidsfragment dat we je vragen te beluisteren. Daarna volgen nog enkele andere vragen over online gokken. Als je klaar bent met het beantwoorden zal je gevraagd worden om jouw e-mailadres in te vullen: Over twee weken sturen we je dan een email met een link naar een laatste, heel korte vragenlijst over online gokken. Jouw emailadres is nodig om de twee vragenlijsten te koppelen en om een kans te maken op één van de vijf prijzen van €50 euro (ongeveer 200 deelnemers). Alles bij elkaar zal het meedoen aan dit onderzoek maximaal 15 minuten duren. Je bent natuurlijk vrij om te stoppen met dit onderzoek wanneer je wilt, je bent ons niets verschuldigd. Al jouw gegevens zullen verwerkt worden volgens de richtlijnen van de Rijksuniversiteit Groningen. [Meer informatie over gegevensverwerking en uw rechten](#). Het onderzoeksplan van dit onderzoek is goedgekeurd door de Ethische Commissie Psychologie. Het onderzoek start in November 2021 en wordt afgesloten in Februari 2022. Uw geanonimiseerde gegevens kunnen worden gebruikt voor een wetenschappelijke publicatie en voor onderwijsdoeleinden, maar ze zullen nooit terug te leiden zijn tot u als persoon. Alleen uw ip- en emailadres worden tijdelijk opgeslagen om uw gegevens te koppelen of u mee te laten dingen voor een prijs. Binnen 1 maand na het afronden van dit onderzoek zullen deze gegevens van de hoog beveiligde RUG server verwijderd worden. Tot die tijd kunt u ons vragen uw gegevens terug te trekken. Binnen 1 maand na het afronden van het onderzoek zullen ook al uw gegevens van de Qualtrics server verwijderd worden. U kunt altijd vragen stellen over het onderzoek: nu, tijdens het onderzoek, of na afloop. Dit kan door contact op te nemen met de hoofdonderzoeker, prof. dr. Arie Dijkstra (arie.dijkstra@rug.nl; 050-3638729). Heeft u vragen of zorgen over uw rechten als onderzoekerdeelnemer? Hiervoor kunt u ook contact opnemen met de Ethische Commissie Psychologie van de Rijksuniversiteit Groningen: ecp@rug.nl. Heeft u vragen of zorgen over uw privacy, of over hoe er met uw persoonsgegevens wordt omgegaan? Hiervoor kunt u ook contact opnemen met de Functionaris Gegevensbescherming van de Rijksuniversiteit Groningen: privacy@rug.nl.

Q44 Ik wil mee doen en ik ga akkoord met bovenstaande voorwaarden.

- JA (1)
- NEE (2)

Skip To: End of Survey If Ik wil mee doen en ik ga akkoord met bovenstaande voorwaarden. = NEE

Page Break-

Q5 Wat is je leeftijd? (in jaren)

Q7 Wat is je geslacht?

- Man (1)
- Vrouw (2)
- Anders (3)

Q36 Wat is de hoogste opleiding die je hebt afgemaakt?

- lagere school (1)
- lbo, vbo, huishoudschool, ihno (2)
- vmbo 1-3 (3)
- ulo, mulo, mavo, vmbo-4 (4)
- mbo 1-2 (5)
- mbo 3-4 (7)
- havo (8)
- VWO, atheneum, gymnasium, HBS (9)
- hbo (10)
- wo (universiteit) (11)
- Postacademisch (12)

End of Block: Default Question Block

Start of Block: Pretest

Q138 **Hoe vaak** ongeveer heb je in de afgelopen 3 maanden geld **ingezet** op de onderstaande online gokspelen? (vul een getal in; een 0 als je niet inzet op dit spel)

- Casino-spelen (1) _____
- Poker (2) _____
- Sportwedstrijden (3) _____
- Speelautomaten (4) _____
- Bingo (5) _____
- Paardenraces (6) _____
- Een ander gokspel (7) _____

Q153 Gokte je al online voor 1 Oktober 2021?

- Ja (1)
- Nee (2)

Page Break-

Q154 Gokte je de afgelopen 3 maanden ook wel eens **onsite** (bijvoorbeeld in een speelhal, in het casino, op een fruitautomaat)

- Ja. Indien ja, hoe vaak ongeveer? (1)

- Nee (2)

End of Block: Pretest**Start of Block: Attitudes**

Page Break-

Q128 Hoe fijn vind je het om online te gokken?

- Helemaal niet fijn 1 (1)
  - 2 (6)
  - 3 (7)
  - 4 (8)
  - 5 (9)
  - 6 (10)
  - Heel erg fijn 7 (11)
-

Q127 Als je weet dat je online gaat gokken, hoeveel zin heb je er dan gewoonlijk in?

- Niet heel veel zin 1 (1)
  - 2 (13)
  - 3 (7)
  - 4 (8)
  - 5 (9)
  - 6 (10)
  - Heel veel zin 7 (11)
-

Q156 Hoe spannend kan online gokken op zijn hoogst voor jou zijn?

- Niet heel spannend 1 (1)
- 2 (13)
- 3 (7)
- 4 (8)
- 5 (9)
- 6 (10)
- Heel erg spannend 7 (11)

End of Block: Attitudes**Start of Block: Discrepantie**

Q132 Wat vind je zelf?

Online gokken doe ik...

- Niet te vaak (1)
  - Een beetje te vaak (2)
  - Te vaak (3)
  - Veel te vaak (4)
-

Q157 Wat vind je zelf?

De geldbedragen die ik inzet zijn...

- Niet te hoog (1)
- Een beetje te hoog (2)
- Te hoog (3)
- Veel te hoog (4)

End of Block: Discrepantie

Start of Block: WMcap en CSAI

Q43

Hoe vaak?

	Nooit (1)	Soms (2)	Regelmatig (3)	Vaak (4)	Bijna altijd (5)
1. Hoe vaak heb je meer ingezet dan goed voor je was? (3)	•	•	•	•	•
2. Hoe vaak heb je met meer geld moeten gokken om het zelfde gevoel van opwindning te krijgen? (4)	•	•	•	•	•
3. Hoe vaak ben je later terug gegaan om geld dat je verloren had terug te winnen? (6)	•	•	•	•	•
4. Hoe vaak heb je geld geleend of iets verkocht om te kunnen gokken? (7)	•	•	•	•	•
5. Hoe vaak heb je het gevoel dat je een probleem met gokken zou kunnen hebben? (8)	•	•	•	•	•

Page Break-

Q13

(vervolg)**Hoe vaak?**

	Nooit (1)	Soms (2)	Regelmatig (3)	Vaak (4)	Bijna altijd (5)
6. Hoe vaak hebben mensen je gezegd of gesuggereerd dat je een gokprobleem had. (3)	•	•	•	•	•
7. Hoe vaak heb je je schuldig gevoeld over je gokgedrag? (4)	•	•	•	•	•
8. Hoe vaak heeft gokken gezondheidsproblemen voor je veroorzaakt, inclusief stress of angst? (6)	•	•	•	•	•
9. Hoe vaak heeft jouw gokken financiële problemen voor jou of jouw huishouden veroorzaakt? (7)	•	•	•	•	•

Page Break-

Q13 Nu een paar algemene vragen

Hoe vaak gebeurt bij jou het volgende?

	Nooit (1)	Soms (2)	Regelmatig (3)	Vaak (4)	Heel vaak (5)
1. Ik merk dat ik sommige dingen heel goed heb gedaan. (1)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Als ik me slecht voel over mezelf, denk ik aan de dingen die ik wel goed doe. (2)	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik denk aan dingen die ik in het verleden goed heb gedaan. (3)	☐	☐	☐	☐	☐
4. Als ik iets heb gedaan waardoor ik ontevreden ben, zeg ik tegen mezelf dat ik niet alles verkeerd doe. (4)	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik beseef dat ik naast de 'domme' dingen die ik doe, ik ook een aantal dingen heel goed doe. (5)	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik denk aan de dingen die ik goed voor elkaar heb. (6)	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: WMcap en CSAI

Start of Block: Voormeting intentie

Q134 Ben je van plan om in de komende 3 maanden **niet te vaak of teveel** in te zetten bij online gokspelen?

- Zeker niet van plan 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Zeker van plan 7 (7)

Q44 Hoe waarschijnlijk is het dat je de komende 3 maanden **niet te vaak of teveel** in zult zetten bij online gokspelen?

- Zeer onwaarschijnlijk 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Zeer waarschijnlijk 7 (7)

Page Break-

End of Block: Voormeting intentie

Start of Block: Block 17

Q141 Als je minder of minder vaak zou willen inzetten, zou dit je dan lukken?

- Zou me **zeker niet** lukken 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Zou me **zeker wel** lukken 7 (7)

Q140 Als je verliest, lukt het je dan om **niet te veel of te vaak in te zetten** om het verlies terug te winnen?

- Dat lukt me dan heel slecht 1 (1)
- 2 (4)
- 3 (5)
- 4 (6)
- 5 (7)
- 6 (8)
- Dat lukt me dan heel goed 7 (9)

Q142 Hoe moeilijk vind je het om minder of minder vaak in te zetten?

- Helemaal **niet** moeilijk 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- **Heel erg** moeilijk 7 (7)

End of Block: Block 17

Start of Block: Block 16

Q56

Op de volgende pagina kun je een video starten.

Gebruik alsjeblieft jouw **luidsprekers of koptelefoon/oortjes** en luister eerst naar de instructie.

Zet jouw videoscherm op maximale grootte en klik links onderaan de pagina op de play button om de video te starten.

End of Block: Block 16

Start of Block: WEL EMI

Q94 Timing
First Click (1)
Last Click (2)
Page Submit (3)
Click Count (4)

Q76 Click to write the question text

Page Break-

Q64 Timing
First Click (1)
Last Click (2)
Page Submit (3)
Click Count (4)

Q42 Is het je gelukt om het bewegende blokje met je ogen de hele tijd te blijven volgen?

- Helemaal niet gelukt 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Heel goed gelukt 7 (7)

End of Block: WEL EMI

Start of Block: GEEN EMI

Q77 Click to write the question text

Q65 Timing
First Click (1)
Last Click (2)
Page Submit (3)
Click Count (4)

End of Block: GEEN EMI

Start of Block: Block 13

Page Break-

Q43 Is het je gelukt om naar de tekst te luisteren?

- Helemaal niet gelukt 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Heel goed gelukt 7 (7)

End of Block: Block 13

Start of Block: Emoties

Page Break-

Q143 In hoeverre ben je ontevreden over jezelf als je denkt aan de (mogelijke) gevolgen van je online gokgedrag?

- Niet ontevreden over mezelf 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Erg ontevreden over mezelf 7 (7)

Page Break-

Q144 Maak je je zorgen als je denkt aan de (mogelijke) gevolgen van je online gokgedrag?

- Helemaal geen zorgen 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Veel zorgen 7 (7)

Page Break-

Q46 Was je geïrriteerd tijdens het luisteren naar het audiofragment?

- Helemaal niet geïrriteerd 1 (1)
  - 2 (2)
  - 3 (3)
  - 4 (4)
  - 5 (5)
  - 6 (6)
  - Heel erg geïrriteerd 7 (7)
-

Q42 Had je tijdens het luisteren negatieve gedachten over het audiofragment?

- Helemaal geen negatieve gedachten 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Veel negatieve gedachten 7 (7)

Page Break-

Q42 Hoe goed kun jij bij online gokken je kans op winst vergroten?

- Dat kan ik **niet goed** 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Dat kan ik **heel goed** 7 (7)

Page Break-

End of Block: Emoties

Start of Block: Message & Source Acceptance

Page Break-

Q145 Hoe betrouwbaar vind je de informatie over online gokgedrag in het audiofragment?

- Niet erg betrouwbaar 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Zeer betrouwbaar 7 (7)

Q146 Hoe aardig lijkt je de persoon die de informatie gaf over online gokken in het audiofragment?

- Helemaal niet aardig 1 (1)
  - 2 (2)
  - 3 (3)
  - 4 (4)
  - 5 (5)
  - 6 (6)
  - Heel aardig 7 (7)
-

Q147 Hoe deskundig (wat betreft online gokken) vind je de persoon in het audiofragment?

- Helemaal niet deskundig 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Zeer deskundig 7 (7)

Page Break-

Q148 Hoe groot is de kans dat **jij** problemen krijgt door online gokken?

- Heel erg klein 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Groot 7 (7)

Q158 Hoe groot is de kans dat **andere mensen** problemen krijgen door online gokken?

- Heel erg klein 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Groot 7 (7)

Page Break-

End of Block: Message & Source Acceptance

Start of Block: Postintentie

Page Break-

Q149 Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken **niet teveel in te zetten**?

- Zeker niet van plan 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Heel sterk van plan 7 (7)

Q43 Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken **niet te vaak in te zetten**?

- Zeker niet van plan 1 (1)

- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Heel sterk van plan 7 (7)

Page Break-

Page Break-

End of Block: Postintentie

Start of Block: Eind

Q54 Op wat voor apparaat heb je de vragen beantwoord?

- PC (1)
- Laptop (2)
- Tablet (3)
- Smartphone (4)

Page Break-

Q58

Dat was het!

Vul hier je emailadres in, dan loot je mee voor 1 van de bedragen van 50 euro.

Q57

Hartelijk bedankt voor je deelname aan het onderzoek!

Als je je emailadres hebt ingevuld krijg je over twee weken een email met daarin een link naar een laatste, heel korte vragenlijst (deze kan soms in je spam staan!). Je loot dan ook mee voor 1 van de 5 prijzen van 50 euro.

Hopelijk tot de volgende keer!

Als je vragen hebt kun je Prof. dr. Arie Dijkstra mailen: arie.dijkstra@rug.nl

---

End of Block: Eind

Bijlage C

Overredende boodschap

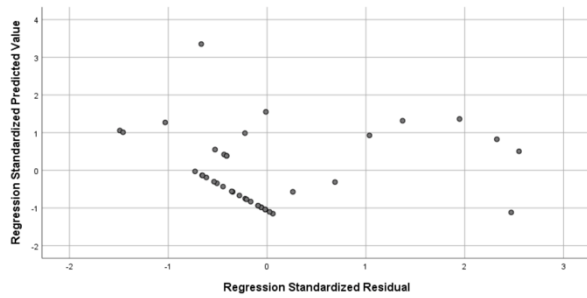
Gokken via internet kan heel leuk zijn. De spanning en opwinding door de kans op winst, voelt gewoon goed. Dat is plezier! Maar bedenk wel dat gokspelen speciaal zijn ontworpen om het spel zo leuk en spannend mogelijk te maken, zodat jij blijft spelen en blijft inzetten. Want hoe vaker en hoe meer jij inzet, hoe groter de winst voor de gokspelaanbieder, maar dus ook, hoe groter het verlies voor jou. En omdat het zo leuk kan zijn, kun je er serieus aan verslaafd raken. In Nederland zijn er 10.000den mensen die gokverslaafd zijn. Ze hebben schulden, moeten liegen, ook naar familie of vrienden, ze schamen zich, worden depressief. Ze vinden gokken zo wanhopig leuk dat ze er geen controle meer over hebben. Daarnaast zijn er nog veel meer mensen die risico lopen om verslaafd te worden. En dat gaat nooit in 1 keer, dat gaat sluipend. Misschien ken je de volgende gedachten wel: “ik ga de volgende keer echt minder inzetten”, of “ik wil deze week even niet gokken”, of “zonde van het geld”. Het kan ook zijn dat je regelmatig aan gokken denkt, ook als je niet aan het gokken bent. Of misschien ben je niet altijd helemaal eerlijk naar jezelf, of naar anderen, over gokken. Misschien voel je je wel eens rot na een gokverlies, ben je boos, somber of baal je van jezelf. Dat zijn tekenen dat gokken jou te pakken heeft; dat het zo leuk en belangrijk voor is geworden dat je soms al over je grenzen heen gaat. Dan moet je oppassen. Verslaving komt sluipend, daarom moet je er vroeg bij zijn. Je kunt natuurlijk stoppen met gokken, maar dat hoeft niet. Je kunt ook gecontroleerd gokken. Dat kan op verschillende manieren. Je kunt bijvoorbeeld van tevoren bepalen hoeveel of hoe vaak je maximaal wilt inzetten, of hoe lang je wilt spelen. Je kunt ook bijhouden hoeveel geld je inzet, of samen met anderen spelen of voordat je inzet even denken aan de gevaren van gokken voor jou en niet te veel drinken als je gokt. Wat je ook doet, onderschat online gokken niet.

Bijlage D

Plots en histogram voor de afhankelijke variabele negatieve zelf-evaluatieve emoties

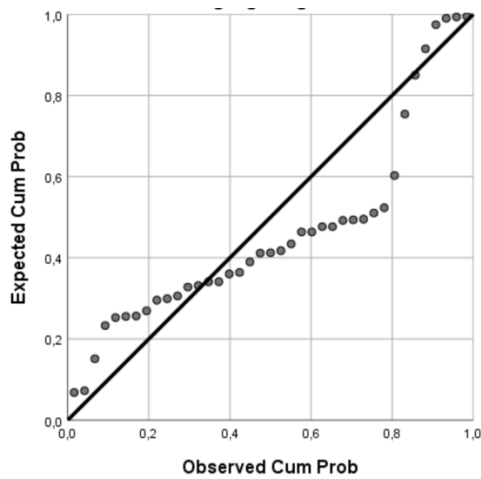
Figuur 2

Scatterplot van de residuen en de afhankelijke variabele

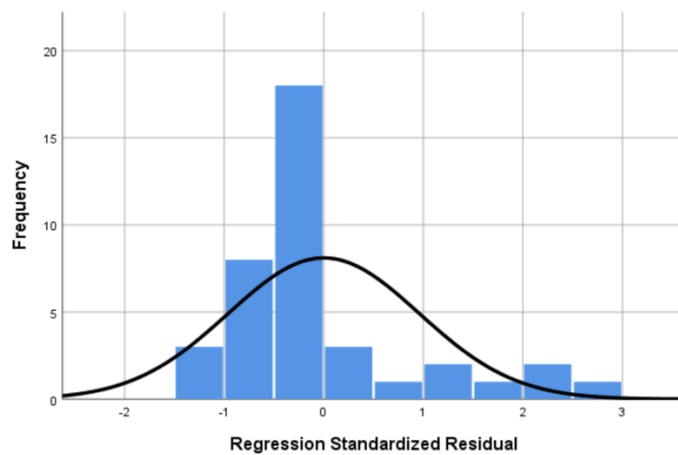
Figuur 3

Normale P-P plot regressie van de gestandaardiseerde residuen

Figuur 4

Histogram

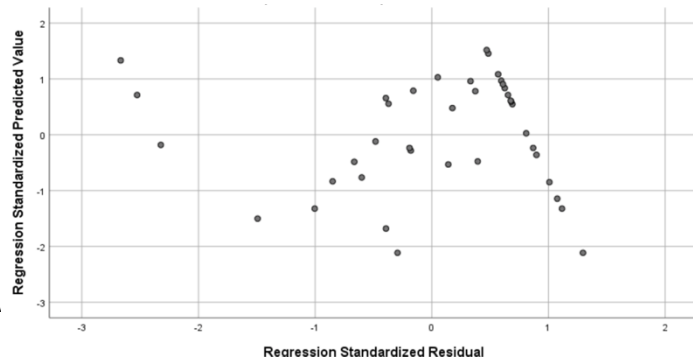

Bijlage E

Plots en histogram voor de afhankelijke variabele *post-intentie*

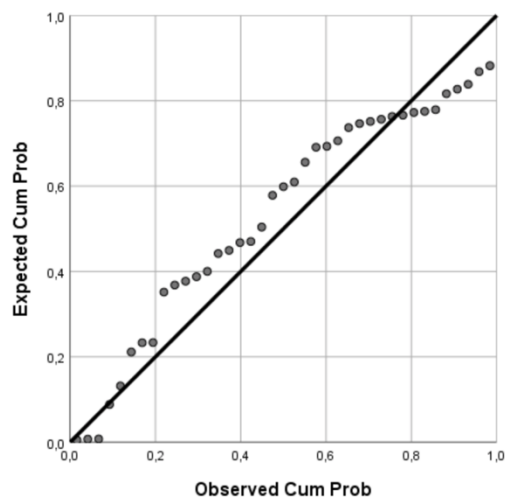
Figuur 6

Scatterplot van de residuen en de afhankelijke variabele

Figuur 7

Normale P-P plot regressie van de gestandaardiseerde residuen

Figuur 8

Histogram

